

Regeringskansliet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss om Kemikalieinspektionens framställan om ändring av regleringen avseende särskilt farliga kemiska produkter

Er beteckning: KN2026/00510

Sammanfattning

Länsstyrelsen anser att tillståndsplikten för överlåtelse av särskilt farliga kemiska produkter bör avskaffas för flera produktgrupper och företag, men bibehållas för företag och produkter som inte omfattas av särskild reglering enligt nedan. Anteckningsskyldigheten vid yrkesmässig överlåtelse bör avskaffas.

Tillståndsplikten för överlåtelse bör tas bort för viss yrkesmässig överlåtelse

Länsstyrelsen instämmer med Kemikalieinspektionens förslag att avskaffa tillståndsplikten för överlåtelse av produkter som omfattas av lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter och lagen (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter. Länsstyrelsen instämmer med bedömningen att dessa produkter omfattas av annan lagstiftning som ger möjlighet till kontroll och tillsyn från den kommunala tillsynsmyndigheten. Privatpersoners användning är redan undantagen och tillståndsplikten innebär en dubbelreglering som endast medför marginellt ökat skydd för människors hälsa.

Länsstyrelsen anser av i huvudsak samma skäl att produkter som omfattas av biocid- och växtskyddsmedelslagstiftningen bör undantas från tillståndsplikten. Dessa produkter måste godkännas av Kemikalieinspektionen innan försäljning och det finns krav på utbildning och utbildningsbevis vid försäljning av växtskyddsmedel.

Länsstyrelsen instämmer även med förslaget att avskaffa tillståndsplikten för verksamheter som är anmälnings- och tillståndspliktiga enligt miljöprövningsförordningen (2013:251). För dessa företag är kemikalieanvändningen och -produktionen

granskad och prövad i mer eller mindre omfattning i samband med anmälan eller tillståndsprovning. Tillsyns- och tillståndsmyndigheten har granskat företagets substitutionsarbete, hantering av kemikalier och kunskap om kemikalier och hanterat eventuella brister genom att föreskriva försiktighetsmått respektive villkor. Tillstånd för överlåtelse av särskilt farliga kemiska produkter blir för dessa företag en dubbelreglering som inte ger ökat skydd för människors hälsa eller miljön.

Tillståndsplikten för överlåtelse bör vara kvar för viss yrkesmässig överlåtelse

Länsstyrelsen anser att tillståndsplikten bör vara kvar för de företag som inte omfattas av ovan, dvs företag som inte är anmälnings- eller tillståndspliktiga enligt miljöprovningförordningen och överlåter produkter som inte omfattas av tobakslagstiftningen eller godkänns av Kemikalieinspektionen. Länsstyrelsens erfarenhet från flera hundra tillståndsprovningar av ansökningar om andra produkter än vätska för e-cigarett, är att kunskapen hos dessa mindre företag om kemikalielagstiftningen är låg. Länsstyrelsen eller den kommunala tillsynsmyndigheten behöver ofta informera företagen om grundläggande kemikalier regler som att uppdaterade säkerhetsdatablad måste lämnas ut till de som köpt en produkt under de senaste tolv månaderna. Än mer allvarligt är att företagen ibland även saknar kunskap om lämplig förvaring av dessa särskilt farliga kemiska produkter. Det förekommer olämplig samförvaring, förvaring på låga hyllor i butik så att barn kan komma åt dem, brist på lämplig utrustning för att hantera spill, etc. Länsstyrelsens erfarenhet är också att tillståndsplikten är substitutionsdrivande för dessa mindre företag.

Anteckningsskyldigheten vid yrkesmässig överlåtelse bör avskaffas

Länsstyrelsen instämmer med Kemikalieinspektionens förslag om att anteckningsskyldigheten i 10 § förordningen om kemiska produkter och biotekniska organismer enbart ska gälla vid överlåtelser till privatpersoner. Länsstyrelsen anser att anteckningsskyldigheten är omodern och inte längre fyller någon funktion vid överlåtelse mellan yrkesmässiga användare. Företag omfattas av annan lagstiftning, som t.ex. bokföringslagen, som kräver noggrann dokumentation av all försäljning. I princip samtliga

företag har också ett stort egenintresse av att kartlägga sin försäljning, produkter, kunder och tid på året. Länsstyrelsen ser inte att anteckningsskyldigheten ger tillsynsmyndigheten mer information och möjlighet till kontroll än de affärssystem som i princip samtliga företag ändå har.

Länsstyrelsen instämmer med Kemikalieinspektionen, företag och tillsynsmyndigheter att det är nödvändigt att kontrollera att en privatperson har tillstånd att hantera särskilt farliga kemiska produkter innan en överlåtelse kan ske. Anteckningsskyldigheten är i dessa fall motiverad.

Ingen ny reglering av handläggningstiden för privat hantering

Länsstyrelsen anser inte att det bör införas krav på handläggning inom åtta veckor för icke yrkesmässig hantering. Dessa ärenden kan vara svårutredda, medför alltid remittering till polismyndighet, etc. Länsstyrelsen ser inte heller att det är av extra stor vikt att skyndsamt bevilja privatpersoner tillstånd för egen hantering av särskilt farliga kemiska produkter, så att dessa ärenden måste prioriteras före annan kemikalietillsyn. Länsstyrelsen föreslår därför att bestämmelsen om handläggningstid i 11 § andra stycket förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer tas bort.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen känner inte igen beskrivningen att lagstiftningen är svårtolkad och ger upphov till många frågor från företagen.

Länsstyrelsen instämmer med Kemikalieinspektionens förslag om att bibehålla tillståndsplikten för icke-yrkesmässig hantering.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av avdelningschef Monique Wannding med länsmiljöingenjör Cecilia Niklasson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetscheferna Therese Ahlin, Gunnar Edlund och Martin Ladfors medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.